

- ETNA -

Prvi elektronski časopis za satiru

aforizmi, poezija, proza, epigrami, prikazi, karikature

Beograd, 01. jul, 2001. Broj 3. Godina I

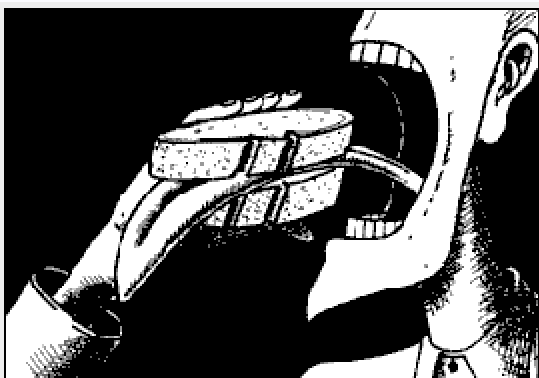

ETNA | Naslovna | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14

*Ko je hteo
išta da jede,
morao je svašta
da guta.*

Rastko Zakić

- U našoj kući stalno se oseti miris hrane, jer ja kad jedem, ja ceo uđem u kontejner!
- Ljudožder nije želeo da me pojede prehlađenog. On jede samo zdravu hranu.

Ninus Nestorović

- Jeo sam čokoladu s lešnicima. Čokoladu pre šest, a lešnike pre dva meseca.

Aleksandar Novaković

- Našli smo trajno rešenje za probleme životne sredine. Postali smo beživotna sredina.
- Dobro sam se oženio. Kada stignu deca, rašće uz kozje mleko.

Tomislav Trbojević

- Rešio sam da načinim raj. Nabavio sam jabuku.

Dragan Mirović

- Lav nije ljubitelj brze hrane jer zec ume da trči.
- U balkanskoj kasapnici nema mesa. Krivca neka utvrdi sud mesne nadležnosti!

Milan Beštić

- Bilo je samo pitanje dana kad će nam poteći med i mleko sa trutovima i volovima.

Rade Jovanović

- Vlasti ponovo zatvaraju književnike. Zato što u prodavnicama kradu hleb i mleko.
- Oživela je trgovina sa svetom. Jeftino smo se prodali.

Aleksandar Čotrić

- Kanibal voli bližnjeg svog!
- Pojeli smo sve što nam se našlo na putu, jer nas ništa ne sme pokolebati.

Vladan Sokić

- Ne smem da napunim frižider. Obiće mi stan!

Vesna Denčić

- Penzioneri umiru od gladi, ali ne stoji tvrdnja da je time ugrožen natalitet.
- Hranimo se baš dobro, vau!

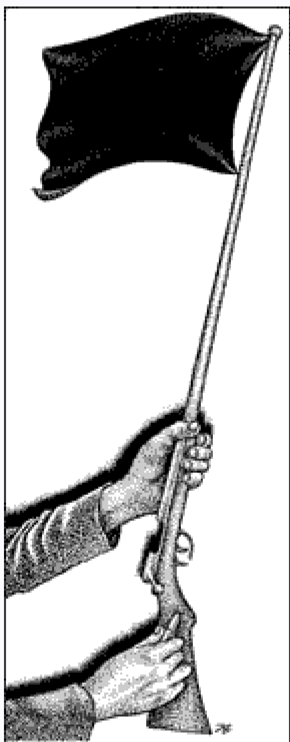
Mihailo Veljković

- Primili smo humanitarnu pomoć da proslavimo humanitarnu katastrofu.

Rastko Zakić

Naša nacionalna kuhinja specifična je po tome što u njoj nema šta da se jede.

Vladan Sokić

YU HAPPYGRAMI

Čim se poubijamo,
zašto planove kriti,
mi ćemo sesti
i o svemu razmisliti!

*

Dobar i lud su braća,
to smo oduvek znali,
ali smo tek sad videli
koji nam od braće fali!

*

Zaljubljeni u Srbiju,
kako sad stoje stvari,
i od Romea i Julije
veći su tragičari!

*

Rade Jovanović

SRBIJA

Zvonce na vratima je neprekidno zvonilo i najavljivalo neku vrlo nestrpljivu osobu. Ili vlast.
- Marko Marković?
Vojnik u maskirnoj uniformi gledao me je nestrpljivim pogledom.
"Ponovo dele vojne pozive" - projurilo mi je kroz glavu.
- Marko Marković! - povisio je ton nestrpljivi vojnik.
- Da... odnosno, ne. Ja sam RAJKO Marković!
Vojnik me je podozrivo pogledao.
- Da li si ti Marko RAJKA Marković?
- Ne! - bio sam kategoričan. - To je moj sin!
- Potpiši ovde! - poturi mi vojnik ogroman spisak i strpa u ruku plavi koverat.
- A šta je ovo? - upitao sam potpuno zbunjen.
- Poziv za vojnu vežbu - potvrdi moje sumnje nestrpljivi gušter.
- Moj Marko ima samo šest meseci! - sad sam ja povisio glas. - On je beba!!!
Gušter je bio mrtav hladan.
- To se mene uopšte ne tiče. Ja samo delim pozive. Potpiši ovde!
Od sve muke sam potpisao i spremao se da pođem u vojni odsek i razjasnim stvar. Preduhitrilo me je zvonce na vratima neprekidnim zvonjenjem.
Oficir sa dva vojna policajca.
- Marko Marković?
- Drugovi, ovo je neka greška. Moj Marko je beba, ima samo šest meseci...
- Jesi li ti Srbin?! - prodra se na mene oficir. - Šta tu kukaš kao baba! Vidiš, bre, da su nas neprijatelji opkolili sa svih strana i moramo da se borimo!
- Ali, on je beba... - pokušavao sam očajnički.
- Ali SRPSKA beba! - zaključio je trijumfalno oficir, odgurnuo me sa vrata i odneo Marka.

I sad čekamo. Valjda će se javiti kad progovori.

Slobodan Simić

**Srbija je bezbedna zemlja.
Za kriminalce i teroriste.**

Aleksandar Čotrić

Crne misli

Upomoć! Moj životni poziv.

Kakva giljotina!
Boli glava!

Vredan grobar uvek nađe nekoga
da zakopava!

Oči se ovde vade na razne načine
samo da ne bi gledale.

Pa, i da padne ta atomska bomba,
treba samo sačekati da se slegne
prašina.

Prijatno! - reče jelo ljudožderu.

Srbija je tamo gde su srpski grobovi,
a srpski grobovi su razbacani po svetu.

Naši temelji su sasvim nepredvidivi
jer oni su nama na nervnoj bazi.

Na front šaljemo samo mlade,
pametne i sposobne kadrove.
Oni su naša budućnost!

Davljenik se dočepao kopna!
Stigao je na dno!

Ponudili smo glavu mira.
Ruka je bila malo!

Punili su i drugima glavu,
ali nama su vezivali oči!

Ko ovo preživi
taj će biti mrtav!

Analiza razdragane mase utvrdila je
neverovatnu gomilu mazohista na
istom mestu.

Osumnjičeni urla
jer policija s mukom izvlači činjenice.

Leš je otkriven!
Zato je hladan!

Izgubljena glava uzdaje se
u intervenciju trupa.

U procesu ubeđivanja podleglo je
nekoliko nevernika.
Nije lako svakom građaninu povratiti
poljuljano poverenje.

Svet je na ivici nuklearnog rata,
a mi smo našu zemlju već obnovili!

Žrtva se vraća na mesto zločina.
Ima utisak da su joj pogrešno oduzeli
život.

Za čoveka iz epruvete
urna je proširenje životnog prostora.

Da je on za nas bio mrtav onda kada
je umro ne bismo se sada pitali šta
ćemo sa besmrtnikom.

O, kako je otac napravio naciju!
Ni rođena je majka ne može
prepoznati na identifikaciji!

Nigde nas nema!
sada kada smo nam najpotrebniji!

Čim mi prislone pištolj na čelo
ja počnem da kuburim s glavom.

Raša Papeš

DOBROVOLJNI KRIVAC

Šta je ovo evo neko doba,
Kao heroj slovi svaki dripac!
Nema druge do da stisnem petlju
I ja budem - dobrovoljni krivac!

Predlažem se za ratnog zločinca!
Sudite mi ovde il' u Hagu,
Na hiljade odoše niz vodu,
Zašto i ja da ne odem k vragu.

Godinama pokorni sam svedok:
Nevin strada a baraba živi,
Mora biti da kriv ipak jesam,
Kad zlikovci nikom nisu krivi.

Neću više da živim sa njima -
Herojima paljevina, klanja!
Dosta mi je "patriotskog" smeća
Koje tako o slobodi sanja.

Gde je ovaj narod zabasao
Kad bitange ordenima kiti?!
Još da im se s ponosom zaklinje:
Štitiće ih i pred pravdom kriti!

Pred ovakvim tumačenjem pravde
I sloboda, jadna, krije lice,
Postidesmo i nju pored sebe,
Čuvajući uporno zločince.

U smrt kad si i nevine slao
Tad si bio najhrabriji, lafe!
A kad došlo vreme da se plaća,
Cviliš, tražiš blaže paragrafe!

Takve bruke davno nije bilo:
Nit' sudimo, nit' to drugom damo;
Gde je tušta i tma tih "heroja"
S "herojstvima" čijim se brukamo?

Neće biti - da nijednog nema!
Ko tolike ljude onda pobi?
Gde su oni silni jurišnici
Za boj spremni i za kliktaj Slobi?!

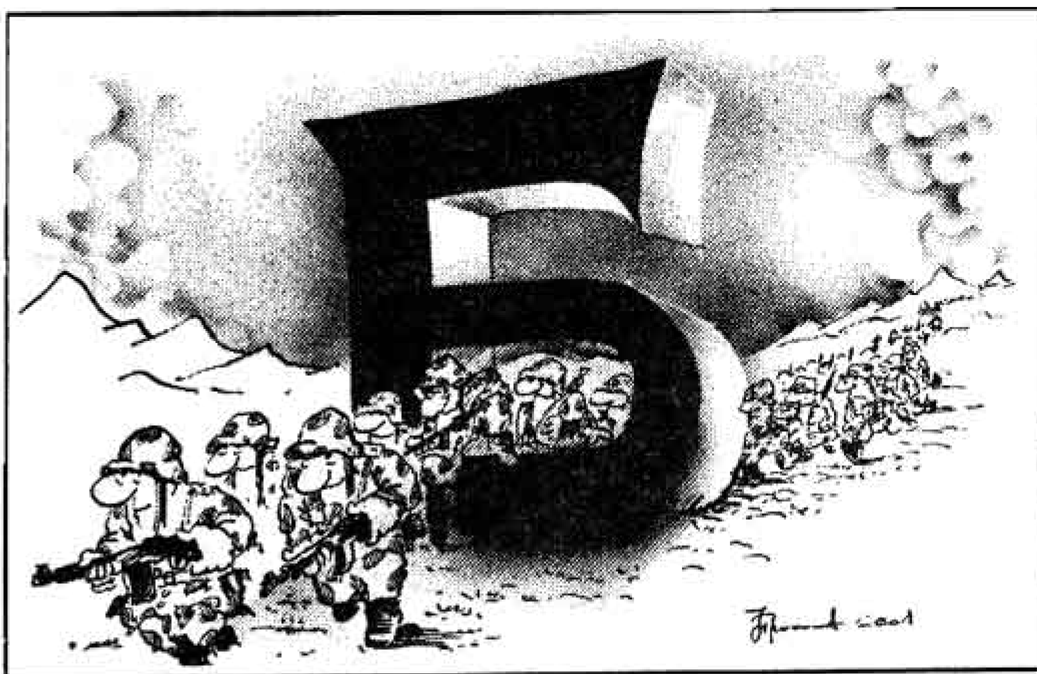
Pod suknju se sakrili "heroji",
Zagrlili svojih žena butke,
Strah im ne da ni nos da promole -
Dok mi bruku posmatramo ćutke!

I ne kažem da nije istina:
Držao se i svet nedosledno;
Al' može li to mene da spase
Da se lično ne osećam bedno?

I ne kažern - da kod drugih nisu
Zločinaca možda duže liste,
Jedino znam: domaćini pravi
Prvo ispred svoje kuće čiste.

Rastko Zakić

FIGURE

Kroz gust sneg komandant je posmatrao bitku ispred tvrđave. Njegovi vojnici hrabro su se borili, nadmudrivali desetostruko jačeg neprijatelja. I ginuli, gi nuli. Ali to je, u svakom slučaju, deo njihovog poziva. Padom tvrđave, međutim, i njegov život bio bi u opasnosti. A to je nedopustivo. Zato je trebalo brzo doneti pravu odluku. Komandant nije gubio vreme. Naredio je napuštanje tvrđave i zauzimanje boljih položaja. Ali polako. Da neprijatelj ne pomisli kao beže.

Vojnici su se u tišini spuštali niz breg prema reci dok im je zimski vetar ledio brkove. Ulazili su u vodu i lagano, veoma lagano išli ka suprotnoj strani. Da nepri jatelj ne pomisli kako beže.

Pre nego što je prvi vojnik stigao do druge obale, reka se zaledila. Nad ledom su virile začuđene ljudske glave.

Neprijatelj je oprezno ulazio u nebranjenu tvrđavu. Očekivao je zasedu, pribojavao se klopke, strepeo od iznenadnog napada. Bezrazložno. Žene, deca i starci, ostavljeni u tvrđavi, bojali su se razularenih neprijateljskih vojnika. S razlogom.

Celoga dana, čitave noći i još dugo nakon toga kuljala je preko zidina vriska obeščašćenih devojaka, kuknjava ucveljenih majki, hropac preklanih staraca. A kada ih silovanje, pljačka i ubijanje umoriše, neprijateljski vojnici posedaše po zidinama tvrđave. Bele figure, rasute po reci, silno su ih zabavljale.

Komandant, zaleđen na sredini reke, nije gubio prisustvo duha. Bio je potpuno hladan. Mirno je pratio razvoj situacije, analizirao, planirao. Znao je da će neprijatelju prisesti ovaj smeh. Za samo par meseci stići će proleće, sunce će otopiti led kojim su okovani i oni će moći da krenu u akciju. Prvo će, naravno, nastaviti da prelaze reku u potrazi za boljim položajem. Ali polako, veoma polako. Da neprijatelj ne pomisli kako beže.

Đorđe Otašević

- Oni neće da ratuju sa nama,
  ali valjda se i mi nešto pitamo!
- U našoj četi bilo je i nekoliko starijih boraca, ali se pri ulasku u prvo neprijateljsko selo ispostavilo da i oni vole sve što vole mladi!
- Seli smo da razgovaramo o miru,
  a onda je i nama i njima stiglo pojačanje.
- Ludaci su nesposobni za vojsku,
  ali su sposobni za rat.
- Poginule smo stavili u limene sanduke. To su naše oklopne jedinice.

Ninus Nestorović

- Ubijali su nas sve dok nisu shvatili da mi od toga živimo.

Vladan Sokić

- Ubijao je.
  Zato što je bio vojnik partije.
- Nekada su razbojnici, nasilnici i teroristi nosili maske.
  Danas nose uniforme.
- To su naše snage bezbednosti.
  Oni teroriste posmatraju sa bezbedne udaljenosti.

Aleksandar Čotrić

- Morali smo pobediti,
  takav je bio ultimatum.
- Nevinost bez zaštite - i eto krvi do kolena!
- Kad god navučemo čizme,
  prođemo kao bosi po trnju.

Rastko Zakić

- U ratu protiv celog sveta dokazali smo da su Srbi praktično druga sila na planeti!

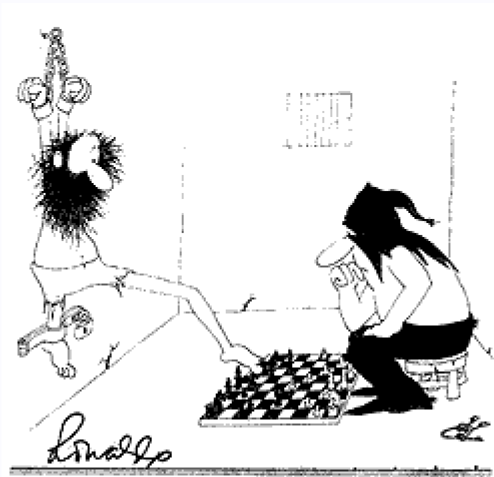
Rade Jovanović

- Kad god je lepo vreme,
  naši tenkisti puste gusenice u šetnju.

Vesna Denčić

Agresora nismo uspeli ni da vidimo.
To ga je spaslo od težeg poraza.

Dragan Rajičić

GRAĐANSKA DUŽNOST

Istraga, podizanje optužnice, suđenje, porota. Kakva gnjavaža! I kakva neefikasnost. O gubljenju vremena da se i ne govori. U našoj organizovanoj državi sve je mnogo brže. Obeleživač udari sumnjivom pečat na čelo. I čim se dogodi neki zločin, privodioci prvog obeleženog na kojeg naiđu odvode u zatvor. A zatim čistači pogube osumnjičenog i počiste ćeliju. Ako je zločin nedovoljan za smaknuće, privedeni pričeka u zatvoru nekoliko dana. Retko kada obeleženi dugo čeka na pogubljenje. Srećom, kriminal je kod nas jedna od najraširenijih zabava.

Neznatan problem, tako reći problemčić, nastao je kada su obeleživači počeli da prebacuju normu. U našoj efikasnoj zajednici, naravno, nema nerešivih problema. Savesni građani su se odmah uključili u akciju obezbeđivanja odgovarajućeg broja kvalitetnih zločina.

O svemu ću vam potanko pričati sledeći put jer sada moram da prekinem. U parku ispred moje zgrade spazio sam trudnicu sa dvoje male dece. Imaću vremena da uzmem sataru i strčim do njih. Znam da je nepristojno prekidati priču kada je najinteresantnije, ali ćete, nadam se, razumeti da su građanske dužnosti najpreče. Komšiji sa četvrtog sprata još pre tri dana je udaren pečat na čelo, a on još uvek zagađuje našu zgradu.

Đorđe Otašević

O DŽELATU

Pred dželatom je stajao još jedan naporan radni dan.

Jedna za drugom ređale su se egzekucije. Mišićave ruke su neumorno dizale i spuštale teško sečivo na vratove nesrećnih osuđenika. Glave su se kotrljale poput lubenica. Ispod crne kapuljače slivale su se krupne graške znoja. Publika je euforično klicala. To je dželatu bio podsticaj da danas prebaci normu.

A onda, neposredno posle zadnje egzekucije, stao je pred publiku, bacio joj sekiru, skinuo kapuljaču i trijumfalno se poklonio.

Mnogo godina kasnije, dok je uveliko uživao nacionalnu penziju, na pitanje novinara zašto je javnosti otkrio svoj identitet, bivši dželat je odgovorio:

- Nisam mogao da se pomirim sa sudbinom neznanog junaka. Ubila bi me anonimnost.

Vladan Sokić

Posao dželata nije lak.
Krvav je to posao.

Ninus Nestorović

Dželat mekog srca ubija polako.

Rastko Zakić

Prolazimo kroz teške trenutke,
reče dželat žrtvi.

Nemam alibi.
Zato sam i počinio zločin.

Ne verujte ubicama.
Oni preuveličavaju svoj učinak.

Sumnjivom licu je toliko
promenjen lični opis,
da ga ni Nušić ne bi prepoznao.

Vladan Sokić

I robija je za ljude.
Naročito za one
koji misle svojom glavom.

Dragan Rajičić

Nove knjige

Put do pakla

Vesna Denčić,
Pozitiv, Beograd, 2001

Malo je izdavača koji su spremni da se upuste u rizično izdavanje satirične literature. Razloga je mnogo i dobro su poznati. Ovoj nevelikoj grupi krajem maja pridružio se i beogradski "Pozitiv". Zbirka aforizama **Put do pakla** Vesne Denčić prva je knjiga u novopokrenutoj biblioteci "Savremeni aforizam", koju uređuje naš istaknuti aforističar i književni kritičar Vitomir Teofilović.

Vesna Denčić je u našoj satiri prisutna više od petnaest godina i ovo je njena treća zbirka aforizama. Interesantno je da su sve njene knjige objavljene uoči velikih promena u našoj politici ili neposredno nakon njih, vezanih za istog čoveka. Prva zbirka aforizama, **U društvu se ne šapuće** (Paun, Požega, 1987), objavljena je pred dolazak Slobodana Miloševića na vlast. Druga, **Svet ne može propasti bez nas** (Rad, Beograd, 1996), izašla je pred pobedu opozicije na lokalnim izborima i preuzimanje gotovo svih većih gradova, čime je tadašnji režim prvi put ozbiljno načet. Ova treća, najnovija, završena je neposredno pred Miloševićev pad i najvećim delom odnosi se na period njegove vladavine, mada je nekoliko aforizama, izuzetno uspelih - važno je napomenuti, nastalo nakon ustoličenja nove vlasti.

Vesna Denčić je zastupljena u više antologija kratkih priča i aforizama. Aforizmi su joj prevođeni na poljski, nemački i bugarski. Prošle godine dobila je prestižnu nagradu Udruženja književnika Srbije "Radoje Domanović" za afirmaciju aforizama. Poslednjih nekoliko godina bavi se izradom web sajtova, od kojih je najznačajniji "**Smeh do bola**" (Aforizmi i sve o aforizmu). Osnivač je i glavni urednik prvog elektronskog satiričnika "Etna". Po profesiji je diplomirani politikolog.

Odavno Vesna Denčić nosi laskavu titulu "prve dame naše satire", a sa svakom novom knjigom ona potvrđuje i učvršćuje svoje visoko mesto u našoj satiri. Mada je žena, ona piše, kako je više puta rečeno, izrazito "muški" - kada to želi. I u knjizi **Put do pakla** to je lako uočljivo. Njen politički aforizam precizan je, sažet i ubojit.

Opustite se.
Ne preti nam nikakva budućnost!

Ne pripadam nijednoj stranci.
Živim od sopstvenog ludila.

Lako je kritikovati vlast,
teško je pohvaliti.

Zbirka **Put do pakla** impresionira čitaoca svojom raznovrsnošću, i tematskom i stilskom, što je, verovatno, rezultat zrelosti njenog autora (mada po godinama mladog) i nataloženog iskustva. U burnim i nemirnim vremenima, a protekla je decenija kod nas zasigurno takva bila, ljudi, kako se čini, mnogo brže sazrevaju, naročito ako su celim svojim bićem uronjeni u kritičko promišljanje takve stvarnosti, a Vesna Denčić svakako spada u red visprenih i angažovanih intelektualaca koji su totalitarni Miloševićev režim odmah "prozreli". Mnogi aforizmi vezani su za dobro poznate "rezultate" Miloševićeve vladavine - rat, bedu, izolaciju, glad, demonstracije i brutalnu policiju.

Malo ratujemo, malo pregovaramo.
Dan nam je potpuno ispunjen.

Nije uveden policijski čas
nego celodnevna nastava.

Sem ovih, u protekloj deceniji neizostavnih tema, u zbirci **Put do pakla** nalaze se i aforizmi o znatno ređim temama, majstorski uobličeni, duhoviti, suptilni, često samoironični.

Prvobitni greh postigao je fantastičan tiraž:
šest milijardi primeraka.

Skromnost je vrlina,
reče sveštenik i odveze se svojim novim mercedesom.

Kad piscu ponestane mašte,
umesto da piše - pravi drame.

Sumnjivi su mi ovi naši poslovni partneri.
Sa nama niko normalan neće da posluje.

Vesna Denčić ne poseže za jeftinim efektima, ne igra na prvu loptu. Njeni ponajbolji aforizmi blistave su minijature, složene i višeslojne. Ona se virtuozno poigrava sintaksom svoga maternjeg jezika, uspešno dekomponuje frazeologizme, školski precizno pokazuje kakav se semantički naboj može postići znalačkom upotrebom sinonima, homonima ili antonima. **Put do pakla** je zrela knjiga talentovanog i istrajnog aforističara, koja svome autoru obezbeđuje visoko mesto u našoj, već poslovično, kvalitetnoj satiri.

Dr Đorđe Otašević

Mali mitovi

Svet se ipak menja

U nekoj zemlji kralj je obilazio daleku provinciju. Po programu morao je da obiđe i novosagrađeno naselje.

Gubernatoru je na pamet pala ideja s Potemkinovim selom. Duž trase kojom je trebalo da prođe vladar na brzu ruku je napravio takvu dekoraciju. Sve je bilo falš kao u osamnaestom veku, jedino su istinski bili napisi na zidovima od šperploča obloženim malterom: "MARŠ! MARŠ! MARŠ!"

Kada je otkrivena gubernatorova prevara, on je takođe kažnjen izmišljenim gnevom naroda.

Crno na belo

Gledao sam svoj lik koje se odražavao u crnoj kafi. Tako bih izgledao da sam crnac. Video sam, da je ta misao netačna, ali tako je nesretno mislio o sebi kao belcu, crnac nad čašom mleka.

Bilo je to vreme okupacije. Nisam uopšte hteo da mislim kako izgledam u očima drugih ljudi, koji su slutili kako izgledaju u mojim.

Želim svim kolegama

Na pogrebu satiričara jedan od prisutnih valjao se od smeha do suza, kojih je mnogim cmizdrećim nedostajalo. Taj smeh je ipak bio nekako stihijski i periodičan, pa su mi organizatori ceremonije prilično oštro skrenuli pažnju.

- Ah, sećam se poenti umrlog maestra i prosto pucam od smeha od tih gejzira duhovitosti!

Zar to nije najlepši lovorov venac?

Kako poznati smrt?

Znam čveka koji već godinama nosi kamen u ruci.
- Zbog čega? - upitao sam ga, pokazujući na kamen.
- To je moja štoperica - odgovorio je.
- Kako to? - upitao sam i pogledao ga oprezno.
- Idem ka smrti - rekao je - i kada stignem do nje, ispadne mi iz ruke.

Kako sam postao ubica

Nisam mogao da zaspim te sam pribegao starom oprobanom metodu - brojanju ovaca. Brojao sam, brojao - ali čim usnem dođe vuk i sve ih pojede. Brojao sam ponovo. I ponovo se odnekud pojavio vuk. Počeo sam da brojim vukove. Ali, uvek, tek što izbrojim nekoliko vukova koji su prožderali ovćice koje nisam izbrojao, dolazili su strelci i ubijali vukove. Te strelce sam sam morao pobiti, kada već nisam imao nade da ću skoro zaspati, brojeći ih kao ovčice. Pravili su toliku buku svojim pucanjem.

O nepravilnom potcenjivanju laringologije

Na dvoru kralja Minusa jedan od dvorjana se nakašljao (značajno). Majstor ceremonijala ga je pogledao (značajno).

- Grlo - zahripao je dvorjanin.
Dvorski majstor ceremonijala je izvadio kutijicu s dražejama:
- Izvanredne su za kašalj.
Dvorjanin je delikatno uzeo pilulu između dva prsta, progutao je i zakašljao se - poslednji put u životu.

Prisutni su zadržali dah, suzdržavajući se, da se ne bi zakašljali, jer majstor ceremonijala još nije stigao da zatvori kutijicu s kapsulicama.

StanislavJeži Lec

Da bi Bog presudio pravilno,
svedoke smo poslali na nebo.

Rastko Zakić

POMOĆ

Video Gospod da nam je pomoć potrebna, odmah mu je bilo jasno kakva, pa nam je anđela sa sviralom poslao. Nije to, dabome, obična svirala. Iz nje liska izrasla, a kad anđeo na njoj zasvira, ljudi veliku snagu dobiju pa dvaput više mogu da rade.

Sleteo anđeo među nas, a mi ga u čudu gledamo. Odeća prosta, a čak je i jednu cipelu negde u putu izgubio. Da ga obuvamo, oblačimo i hranimo dok on na sviralu svira, na pamet nam nije padalo. Zato ga odmah nazad otpremismo. I još mu poručismo da nam sledeći put džak zlata donese. Do donatorske konferencije nekako da preguramo. A onu sviralu od koje se mnogo radi ne treba da nosi. Nismo mi baš toliko muzikalni.

Đorđe Otašević

PERNATI BOG

Prelete mnoga mora i široki okean. Dalekom narodu, u druge bogove verujućem, svaka je pomoć nužna. I on će mu je pružiti. Od zla će ih izbaviti, pravi put im pokazati i bdeti nad njima. Jer on je Kecalkoatle, moćni i dobri pernati bog.

Na trg glavni slete, kamenje u hleb pretvori, brdo sa mesta pomeri, čelik pogledom rastali. Tek moć svoju nevernima da pokaže. I božanskim glasom blagu reč okupljenom narodu uputi. Na put im ukaza i svaku pomoć tvrdo obeća.

Dugo ime njegovo, jeziku naroda ovoga čudno i strano, na usnama njihovim počivaše. Jer mu meso i od piletine ukusnije bejaše.

Đorđe Otašević

Bog nas je stvorio,
a Noe je napravio
drugu grešku.

Tomislav Trbojević

Narod koji gladuje lakše lebdi u oblacima.

Rastko Zakić

SVE JE JASNO

Jebem mu... da mu jebem! Ovo nije normalno. Ne! Popišmanio se svet. Načisto. Časna reč. Morao sam da se uštinem. Da proverim da ne sanjam. Ne sanjam. Ne verujete? Evo, pogledajte, masnica mi ostala na ruci. Toliko sam se stiskao. To ti je da poludiš. Ozbiljno ti kažem... Šta?! Meni to kažeš? Nemoj da ti ja dođem tamo!

Ma, znaš da mi je došlo da eksplodiram. Kao bomaba. Ma, kakvi, kao čopor bombi. Kao atomska bomba. Pa neka gine ko stigne. To, zaista, više ne može ovako. Naopako. Previše smo to tolerisali. To je čista ajudičija. Ne, to je prljava ajdučija. Najprljavija.

A lepo sam im govorio. Ljudi moji, morate da vodite računa. Kurac! Sve zaboravili. Napili se. K'o ona stvar koju u ukrštenim rečima zovu vagina. Kao Rimljani. Oni stari. Ždrali, pili, pa povraćali. I tako nekoliko puta zaredom. Ti su ti... Jebeš ih.

Đavo je stvarno odneo šalu. Kad vam kažem. Ovoga mi krsta. Tu se mora nešto preduzeti. Neka velika stvar. Šta? Štap? Možeeee. Samo ne običan, za to je potreban glogov kolac. I usrana motka. Pa vitlaj. Vitlaj. Vitlaj. Dok ne stigneš. A onda udri, udri, brale, dok ne poplave. Od batine, bato, jašta. Da zapamte. Da im više na padne na pamet nikakva pizdarija i tome slično. Nikad! Eh, da se moji i ja pitamo, za dva dana bi sve to rešili. Dok udariš dlanom o dlan. Tap! A ono gotovo. Zauvek.

Baš neki dan sam razgovarao sa Jovom. Ne znate Jovu? I za to me zaboli. Zapalili nas dvojica po jednu. U bašti. Posle dobrog roštilja. I krenuo razgovor. Zalivali smo ga sa domaćim belim. Lete nam reči, uz poneko podrigivanje. Molim? Nije kulturno? Pa ko tebe jebe? Niko. Bolje nađi neko pravo muško. Među našima su svi takvi. Možda posle toga postaneš prava ženska.

Gde sam ono stao? A, da! Kod Jove. E roštiljali smo... Već sam rekao? Dobro. Veli Jova sve bi on to, po kratkom postupku, uza zid, pa ratatata-rata-tata... Pobiješ, veli, govna i gotova posla. Ja mu povlađujem... Nije demokratski. E, jebi ga! Ti mi pa znaš šta je demokratija! Ne znaš ni gde si šupalj. U pravu je Jova. Sve vas treba uza zid ili pod drvo.

Draga moja gospodo, zaista je kranje vreme da to prestane. Neizdrživo je. Sve ima granice, ali ne i ovo. Valja se, kao lavina. Sve ruši pred sobom. Samo što lavina, kad završi svoje, stane. Ovo ne. Ide dalje i dalje. Stvarno, majku mu, mora se što pre zakočiti. Dok ne bude kasno. I...

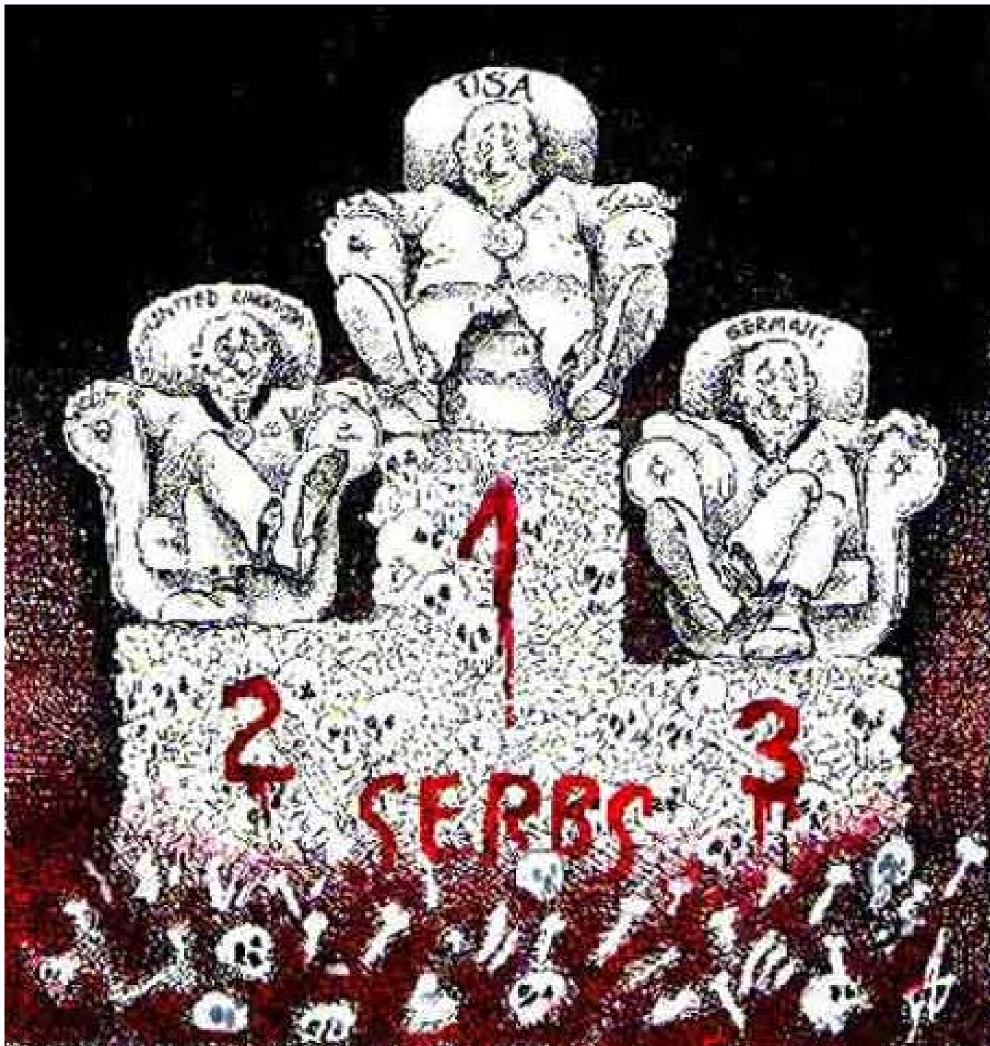
- Isteklo vam je, poslaniče, vreme - zaustavi predsedavajući govornika. - Šta ste hteli da kažete?

- Pa... jebem mu... to što sam govorio... Bio sam jasan, zar ne?

Mića M. Tumarić

Mi smo parlamentarna država. Sve važne odluke za Srbiju donosi američki Kongres.

Aleksandar Čotrić

ISPOVEST JEDNOG MAZOHISTE

Al' se nekada u Srbiji dobro živelo!

Bilo je svega što ti duša poželi. Tačnije, nije bilo ničega i vladale su velike nestašice. Onda je došla glad i beda. Divota jedna!

Bila je to sarno uvertira za sankcije i ratove koji su došli kao šlag na tortu. Ginulo se puno, što je jedino onemogućavalo ljude da uživaju u svemu. Posle gladi, ratova i sličnih pošasti nastupiše poplave kao zatišje pred buru. A onda zaigra mečka i pred našom kućom, što će reći da se i nama sreća osmehnula. Iznad naših glava zabrujaše bombarderi.

Tarnan sam pečeo da uživam u ovim prizorima (kao u kakvim rornantičnim ratnim filmovima), kad ono u Kumanovu potpisaše primirje. Ali nema veze. Život se morao nastaviti. Ubrzo je nestupila velika suša...

I tada, kao u košmarnom snu, sve se u trenu srušilo kao kula od karata. Došao je taj nesrećni 5. oktobar. Došla je demokratija. Pomislio sam da je došao kraj lepom životu i da mi se crno piše.

Ali evo prošlo je od tada 5 godina i mogu vam reći da i nije tako strašno. Životari se. Izdržava se nekako. Biće bolje.

U Srbiji za mazohiste nema zime.

Vladan Sokić

ZAŠTO

Ne znam zašto neki novi klinci
Hoće da su i Srbi zločinci?!

Zašto im je baš do toga stalo,
Kao da je tuđih možda malo?

Ionako već smo narod mali,
I još zločin da se na nas svali!

Ne kažemo da ga nije bilo,
Al' valjda se već zaboravilo?!

Ko je mrtav ionako ćuti,
Zašto neko tu ponovo muti?

Ko zločince naše da uhvati?!
Moramo ih za zapat čuvati.

Još su burna, rizična vremena,
Zar bez dobrog ostati semena?

Bar u ovom da budemo složni -
Mi pošteni, iskreni, pobožni!

Rastko Zakić

Srbija je tamo gde su srpski grobovi. Očigledno je da Srbima više ne može pomoći niko živ!

Rade Jovanović

U poseti satiričnom časopisu iz Banja Luke

- N O S O R O G -

- Više sam očekivao od dana žalosti.
  A bio je to dan kao i svaki drugi!
- Uzalud smo pobjegli u sklonište.
  I tamo imaju televizor!
- Život piše romane.
  Gdje je idiot, tu su i jadnici!
- U meni se bore glad i patriotizam.
  U svakom slučaju daću život za otadžbinu!
- Držali smo ga kao malo vode na dlanu. I bi dovoljno za potop.
- Majmun je čovjek
  koga su nazvali pravim imenom.
- Imamo široku dušu.
  Nikako da je ispustimo.

Borislav Mitrović

- Republiku Srpsku je najlakše opisati pjesmom: Banjaluko i ta tvoja sela.

Miladin Berić

- Svift i Ćopić su najcenzurisaniji satiričari. Njih su proglasili dečjim piscima.

Goran Kljajić

- Da krv nije voda
  vidjelo se na svakom koraku.
- Zvjerski se borimo
  za život dostojan čovjeka.
- Ako hoće vašu glavu,
  poslaće one u čizmama.

Senad Honić

- Moja zemlja je kao iz bajke.
  Lijepa i siromašna.
- Pravo ime glavnog krivca
  niko nije smio da izgovori.
  Zato su ga zvali najpogrdnijim imenima.
- Ubio sam komšiju u liftu,
  a nekad se radi toga
  moralo ići u šumu!

Božo Marić

LINIJA RAZGRANIČENJA

Ima li još igdje u svijetu
Šporet u jednom
A dimnjak u drugom

Ima li još igdje u svijetu
Sto u jednom
A stolica u drugom

Ima li još igdje u svijetu
Volovi u jednom
A čobani u drugom
entitetu

Živko Vujić

Prilikom rađanja novog poretka babicama su ruke bile krvave do laktova.

Božo Marić

SUPERNOVA

Sunce je razjapilo čeljusti u eksploziji super-nove.
Zemlja je gorila pod njegovim plamenim bičevima, pretvarajući se u oblake lako isparljivih gasova.
Sve planete sunčevog sistema nestajale su pod udarcima njegove jarosti.
Iako samo mali komadić Kosmosa, čitav ljudski Svijet je iščezao.
Na ovu pojavu, ljudski rod je različito reagovao.
Vjerujući su pjevali: "Aleluja!" i citirali: "Neka bude volja Njegova, i bi volja Njegova!"
Drugi su govorili da je došao Sudnji dan, i da će duše pravednih otići u Raj.
Sumnjičavi su vrtili oznojenim glavama, i tvrdili:
"Ovo je đavolje djelo!"
Fizičari se nisu uzbuđivali: Oni su ovo predvidili. Konačno, njihove teorije su se potvrdile, a uz to, mogu i tako neposredno da to posmatraju.
Matematičari su bili još mirniji:
"Ništa subjektivno, to su čisti zakoni Prirode. Nešto što bi se događalo i bez ljudi."
Ohrabrena teolozima i naučnicima, vlast je bila optimistična:
1 - to je od Boga, a od njega samo Dobro dolazi - ma kako to nama izgledalo.
2 - fizičari tvrde da će nakon ovoga nastupiti faza bijelog patuljka, a to znači stabilno stanje za mnogo milijardi godina.
3 - dakle, nema mjesta panici, sve je to pod kontrolom - Boga, Prirode - prolazimo samo kroz kratkotrajnu fazu - Strašnog suda. eksplozije - u milijarde stabilnih godina.
Opozicija nije bila tog mišljenja, i tvrdila je da je vlast kriva za sve. Da su na vrijeme na Sunce poslali neophodnu količinu vodonika i helijuma, eksplozija bi bila odgođena za nekoliko miliona godina, a dotle bi se već našlo povoljno političko rješenje - jer bi, naravno, opozicija bila na vlasti.
Psihijatri, neuropsihijatri, psiholozi i psihoanalitičari svih pravaca su umirivali uznemirene mase da osjećaj straha i panike nisu materijalnog porijekla nego da se nalaze u našoj podsvijesti, vukući način i učestalost svog ispoljavanja iz najranijih godina.
Na brecanje preplašenih da nam sve vuče porijeklo iz najranijeg djetinjstva, stručnjaci duše, videći s kakvim slučajevima imaju posla, mirno su odgovarali:
"Tim gore po vas. Da ste u najranijoj mladosti bili odrasli, ne biste imali te psihičke probleme."
A na uočavanje da u ovoj situaciji čak i neki psihijatri gube samokontrolu, iskreno su priznali da svaka profesija ima svog škarta.
I pri tom ukazali na šačicu fizičara koji su bedasto tvrdili da ova super-nova ne bi bila ni uočena kao takva da nas nema, i kao što nakon ove nijedna više neće biti uočena, a pogotovo propaćena, - jer nas neće biti.
Eto dokle solipsizam može da dovede.
Fizičari moraju biti materijalisti, a psihijatri solipsisti - to je jedina pravilna podjela nadležnosti.
Inače, niko neće povjerovati u teorije ni jednih ni drugih, i eto, prepustiće se zdravom razumu i tvrdiće da gore.
Da su posjedovali znanje i mišljenje eksperata, imali bi i njihov mir.
Ovako, ponesena svojom prostošću, masa je izbezumljeno vrištala.
A svi zajedno su se topili!

Goran Kljajić

Veliki odmor
aforizmi za decu

Mama i tata noću zaključaju kuću.
Plaše da se im ne dođu gosti.

Kad sam bio manji,
tukli su me kao vola.
Da ne postanam tele.

Moj striko je veoma duhovit.
On se uvek šali na tuđ račun.

Teško mome tati. Svi ga jašemo,
a on se pravi da njie konj.

Jutros je moj deda oprao komšiji kola.
Mislio je da su naša.

Svi misle da u našoj kući teče med i mleko.
Samo majstori znaju da su to fekalije.

Najviše mrzim ricinusovo ulje.
Kad ga popijem, odmah mi se kaki.

Moja baka je mnogo pametna.
Kad je naučila sva slova,
odmah je počela da piše pesrne.

Deda se ponaša kao da je pao sa Marsa,
iako baka kaže da je pao sa kruške.

Dobio sam jedinicu iz zoologije,
pa me tata pretukao kao mačku.

Tata je rekao komšinici
da je dobra riba.
Pa mu je mama polomila
pribor za pecanje.

Svako ne može da rodi
mečku. Zna se ko je za
to zadužen u kući.

Moj tata je muzikalan.
On igra kako mama
svira.

Kad je tata završio
fakultet, obesio je
diplomu mačku o rep.

Ja se ne razumem u
politiku. Ali znam da
noša najviše smrdi kad
je puna.

Znam da se od pisanja
ne živi. Ali u školi
imamo i užinu.

Moj striko je veliki
lovac. On može da
ubije vuka u
zoološkom vrtu.

Tata hrani kuče,
da ujede komšiju!

Moj deda je genije.
On je prvi pronašao rupu na saksiji.

Moj deda se bavi poslom u kojem uživa:
Pije kao smuk!

Mnogo volim majmune.
Ali jednog majmuna u školi,
očima ne mogu da vidim.

Da li Bik Koji Sedi,
menja prezime kad legne?

Čika doktor se razboleo.
Čim je dobio platu,
počeo je da se trese.

Deda je počeo da jede korenje,
a travu je ostavio za čaj.

Moj deda prodaje zjale.
Jer od penzije ne može da se živi.

U našoj kući vlada harmonija.
Niko ni s kim ne govori.

Bože, ako te ima, pomozi
mojoj drugarici da uradi pismeni.
Ona nema mobilni.

Nastavnica mi se popela na glavu.
Ne smem ni da pogledam gore.

Mitar Mitrović

S I S T E M

L I C A:
OSVALD PEJPUS - šef Bezbednosti Republike Latalije, 50 godina.
HAL REMIJUS - student atentator, 23 godine.

M E S T O:
Događa se u zamišljenoj Baltičkoj Republici Lataliji, u trenutku vrhunca i kraja jedne tiranije.

Vreme, možda sadašnje.

PRVA SCENA

Na sceni je uzdignuta platforma, crne boje. Na njoj je bela stolica. U dnu platforme se nalaze obična drvena vrata. Oko platforme su tri reflektora, i crnilo, ništa više. Na scenu ulazi OSVALD PEJPUS, elegantni gospodin, u ranim pedesetim, šef bezbednosti Republike Latalije. Za njim ulazi HAL REMIJUS, student, pobunjenik, obučen u iscepan džemper i džins.

- OSVALD PEJPUS (pružajuci cigaretu): Duže ćete živeti. Mudrujete! Mudrovanje je dobro, ali pod uslovom da ne potiče iz ludosti, a vi ste svoju ludost itekako pokazali. Što ste vi neki nervozan mladić. Možda vam se ne dopada ovaj kliše. Zar ne shvatate da je naš život odavno postao kliše. Uostalom, postoje i neki dobri klišei u životu, a ovo je jedan od njih.

- HAL REMIJUS: Dobar kliše nema šta! Zlocinac prvo dovuče žrtvu u svoju jazbinu, sadistički joj izloži anatomiju zločina pre nego što će je ubiti.

- OSVALD PEJPUS: Zločinac? Ko je ovde zločinac, vi ili ja? Ko je uhapšenik?

- HAL REMIJUS: Zašto ste me dovukli ovde iz zatvora?

- OSVALD PEJPUS: Složićete se da je ovde mnogo prijatnija atmosfera?

- HAL REMIJUS: To nije....

- OSVALD PEJPUS: Kao šef tajne službe ja od najvišeg rukovodstva imam ovlašćenja da naredim pogubljenje ljudi opasnih po bezbednost države i to u vandrednim okolnostima i činim.

- HAL REMIJUS: Znači po vama, mi deset godina živimo u vandrednom stanju. Lepo!

- OSVALD PEJPUS: Održaću vam malo predavanje iz geopolitike. Ovo je naša zemlja Republika Latalija, jedna od četiri Baltičke republike. Površina bednih dvadesethiljada kvadratnih kilometara.

- HAL REMIJUS: Dobro je da koristimo kontinentalni metrički sistem, zemlja bi bila manja da se površina računa u kvadratnim miljama!

- OSVALD PEJPUS: Dakle, dvadeset hiljada kvadratnih kilometara i samo dva miliona stanovnika, od toga pola miliona krvožednih tatarskih potomaka Kučlata. Rusija nas na istoku, ponovo želi u svom medveđem zagrljaju, a NATO je sa zapada, svoje kolonijalne kandže već pružio u susedne zemlje, našom zemljom vršljaju kojekakvi opozicioni prevratnici, teroristi nam svakodnevno zagorčavaju život, a vi se pitate da li nam je vanderdno stanje neophodno? Naravno jeste! Treba nam i još vandrednije od vandrednog stanja!

- HAL REMIJUS: To vaše vandredno stanje je čista izmišljotina!

- OSVALD PEJPUS: Možda i jeste izmišljotina ali je barem korisna izmišljotina.

- HAL REMIJUS: Slušajte, vi ste umorni, ja sam umoran, niti ću ja vas ubediti u nešto niti ćete vi mene preporoditi sa vašim istinama.

- OSVALD PEJPUS: Istina? Šta je to istina?

- HAL REMIJUS: Čudno. Isto je Pilat pitao Hrista.

- OSVALD PEJPUS: Šta? Vi ste Hrist a ja Pilat

- HAL REMIJUS: Pilat se barem premišljao da ubije ili ne.

- OSVALD PEJPUS: Pilat je bio bojažljivi administrativac, ja barem znam da se ubistvo ne sme odlagati, i to me je održalo u poslu, a i u životu.

- HAL REMIJUS: Koliko je života koštao vaš posao?

- OSVALD PEJPUS: Sa vašim ili bez njega? Kakvo licemerje!

- HAL REMIJUS: Licemerje!? Licemerje je videti trn u tuđem a ne videti balvan u sopstvenom oku!

- OSVALD PEJPUS: Za vas je gospodin Varda samo trn u oku?

- HAL REMIJUS: Ne on je za života bio balvan a balvan je i sada, u paklu gde se već danima kuva.

- OSVALD PEJPUS: He, he, he! Zanimljivo. Nije ni čudo što nisam naredio da vas na mestu ubiju. Vi atentatori ste mi uvek bili izuzetno zanimljivi. Nažalost nijednog nisam upoznao.

- HAL REMIJUS: Mislio sam da ih imate dovoljno u službi.

- OSVALD PEJPUS: Ne, ne. Nisu oni atentatori, bar ne ono što ja nazivam atenatorima. Za mene su moji ljudi više nešto kao čistači, komunalna služba. Čiste zemlju od duhovne, moralne, političke prljavštine.

- HAL REMIJUS: Vaša komulna služba iza sebe ostavlja haos i fleke. Krvave!

- OSVALD PEJPUS: Brljotine ostavljaju namerno, zbog utiska. Znate naš narod kakav je nikada ne bi poverovao u Staljinove čistke. Bile su isuviše diskretne, gotovo sterilne, nestane čovek i to je to! Krvava fleka koja ostaje mnogo više utiče na svest

onih koji sanjaju pobunu. Atentator, zvuči mi nekako starinski, demode. PAM! Vi ste anarhista?

- HAL REMIJUS: Ne. Da vas nisam kojim slučajem razočarao?

- OSVALD PEJPUS: Prilično!

- HAL REMIJUS: Baš mi je žao!

- OSVALD PEJPUS: Zablude su dobre ako vas privedu pameti.

- HAL REMIJUS: Ne znam stvarno ko je ovde lud.

- OSVALD PEJPUS: A kako nazvati čoveka koji je digao ruku na svog predsednika. Gospodina Vardu.

- HAL REMIJUS: Ako je nazovi predsednik, nije Bog-otac.

- OSVALD PEJPUS: Dosta! Za vas i mene, u ovoj ukletoj jazbini, u ovom šupku straha, u ovom paklu na zemlji, predsednik je i Bog i otac i đavo lično. Samo lud čovek bi se usudio da sa desetak metara puca na predsednika, a onda se preda.

- HAL REMIJUS: Vama u stvari i nije stalo do predsednika. Brinete samo za sebe i fotelju koju mu dugujete.

- OSVALD PEJPUS: Između ostalog, ali, ja brinem pre svega za sistem oličen u predsedniku. Sistem će preživeti i bez predesdnika, za razliku od vas.

- HAL REMIJUS: Ko ne zna šta je sloboda, ne zna ni šta za nju može žrtvovati.

- OSVALD PEJPUS: Sloboda je najveći zatvor. Čudan ste vi čovek gospodine Remijuse! Mora da ste se u vašoj smrdljivoj ćelijici dugo spremali za ovaj razgovor. Sigurno je tako. To obično rade megalomani koji žele da umru sa velikim rečima na usnama, kao da će neko pamtiti njihove reči i posle ih štampati u istorijskim čitankama onog divnog dana kad dođu i sloboda i demokratija i libelarni kapitalizam i socojal-demokrate i demohrišćani, zeleni i "mali zeleni". Ništa od toga dragi moj Hale! Sve što se dogodilo znamo samo vi i ja.

- HAL REMIJUS: Predsednik je mrtav. Ja sam ga ubio!

- OSVALD PEJPUS: Možda. Nije li vam malo čudno što ste uspeli da mu se približite. Bez saučesnika?

- HAL REMIJUS: Mogao sam jer okolina palate uopšte nije branjena.

- OSVALD PEJPUS: Sumnja je najmoćnije sredstvo za otvaranje vidika i rušenje idelala. Okolina kuće nije branjena zato što za to nije bilo potrebe. Od početka njegove karijere bili smo svesni da ga može ubiti ko god hoće, ako to stvarno želi, naravno. Opasnost mu niotkuda nije pretila, ni od koga, osim vas! Takvi umišljeni pojedinci su najopasniji, usamljeni pojedinci, naizgled obični, bez dosijea u policiji, oni koje niko ne može otkucati niti oni nekog mogu odati jer, sami su krivi za svoje nedelo. Ali kod nas svaki građanin ima dosije u policiji, zgrešio on ili ne, jer, u suštini svi grešimo. No, za vas je to irelevantno, vi ste jednostavno uleteli kao slon u staklarsku radnju i sve upropastili!

- HAL REMIJUS: Drago mi je što vas vidim bez glavem, sad, kad sam vam smaknuo vođu.

- OSVALD PEJPUS: Recite mi da li ste čuli još neki hitac kad ste povukli oroz?

- HAL REMIJUS: Ne sećam se.

- OSVALD PEJPUS: Da li ste videli svoju žrtvu nakon povlačenja oroza?

- HAL REMIJUS: Nakratko. Zateturao se i pao.

- OSVALD PEJPUS: Ne možete reći da je bio mrtav?

- HAL REMIJUS: Verovatno jeste.

- OSVALD PEJPUS: Ni vi ne možete biti sigurni da li ste ga ubili. Da li je tako?

- HAL REMIJUS: Možda nije umro na licu mesta, možda je umro na putu za bolnicu.

- OSVALD PEJPUS: Postoji mogućnost. Ali, postoje i druge mogućnosti. Šta je, zapanjeni ste? Zamišljali ste suđenje, proces, vas kao velikog mučenika za narod i slobodu a onda, ko zna, možda vas izbave iz zatvora i formiraju Vladu nacionalnog jedinstva sa vama kao premijerom.

- HAL REMIJUS: Varate se! Očekivao sam jedino smrt, ništa drugo.

- OSVALD PEJPUS: Lažete! Svi žele da dignu revoluciju i učestvujju u njoj. Pod uslovom da prežive, naravno.

- HAL REMIJU: Mene izuzmite.

- OSVALD PEJPUS: Vi ćete biti izuzeti i iz spiska živih, i iz spiska mrtvih, iz antroplogije i iz istorije. Kad završimo sa vama sistematski ćemo zatrti i poslednje tragove vašeg bednog postojanja: vaše rite i knjige u potkrovlju Hrastove ulice 36, vaše retke prijatelje i poslednju, najnoviju ljubavnicu. Tako ćete nestati sa lica zemlje i kao čovek i kao sećanje. Neće biti nikoga ko će spominjati Hala Remijusa, možda ubicu a možda i ne.

(HAL REMIJUS se baci na Osvalda, ovaj ga savlada, obori na zemlju i pritisne)
Državne dužnosti. Vratiću se.

- HAL REMIJUS: Jebeni monstrumu!!!!!

- OSVALD PEJPUS: Primiću ovo kao kompliment.

(Odlazi. Mrak)

DRUGA SCENA

(OSVALD PEJPUS ulazi. HAL REMIJUS je na podu, teško se uspravlja i ponovo seda u stolicu)

- OSVALD PEJPUS: Pohvatao sam sve lidere opozicije. Misle nesrećnici, da je dovoljno da neko ubije predsednika pa da ceo sistem padne kao kula od karata. Da mogu da vam poklonim malo više vremena doveo bih sve vaše "prijatelje", tu pred vas. Garantujem da bi vam pljunuli u lice, možda i pucali, samo da spasu svoje bedne guzice. Šta ste se vi umusili? Ubiću vas, i tu se priča završava. Sapienti satis! Ne verujete. Evo imate reč šefa bezbednosti Latalije, jedine osobe u ovoj lažljivoj zemlji

koja drži obećanje. Kad ja obećam da će neko biti ubijen ja ga i ubijem i obrnuto. Takvi smo mi Latalci, žestoki ljudi, brzopleti, ali toplog i širokog srca. Suviše ste sumorni za moj ukus!

- HAL REMIJUS: Čudno je da ovoliko pričate sa mnom.

- OSVALD PEJPUS: Čemu se vi nadate? Medijima, televiziji, štampi? Novine su spore a slabo ih ko i čita. Što se tiče televizije sve stanice emituju program državne televizije. Već je osam? Vreme je za dnevnik. Kladim se da će prve reči spikera nezavisne kuće KBS biti: "Iako veo sveopšte žalosti ..."

SPIKER OFF: "Iako veo sveopšte žalosti još pritiska našu zemlju, Privremena Vlada, oslanjajući se na svoja zakonska prava, prihvatila se teškog posla upravljanja državnim brodom. U pobunjenu Kučlatiju već je poslan bataljon policijskih snaga za hitne intervencije...."

- HAL REMIJUS: I vi nekim da vladate?

- OSVALD PEJPUS: A ko bi drugi? Možda vi? Pa vi ste nedovršeni student, prinudni fizički radnik, bez ikakve predstave o političkom životu i životu uopšte! Hajde, i da dođe ta demokratija, šta mislite, ko bi pre uspeo u politici, ja, koji sam sa najvišom ocenom diplomirao psihologiju na Itonu, ja koji znam gde i đavo spava, ili vi, isfrustrirani student?

- HAL REMIJUS: Isfrustriran sam jer ste zatvorili Univerzitet.

- OSVALD PEJPUS: Nacionalni Univerziteti su stvar prošlosti. Što se niste školovali u inostranstvu?

- HAL REMIJUS: A zašto bih se školovao u inostranstvu kad je ovo moja zemlja?

- OSVALD PEJPUS: O, znači, i zločinac može biti patriota!

- HAL REMIJUS: Ti si najgora vrsta zločinca! Prosvećen, obrazovan, poznaješ ljudski duh. Šta radiš sa svojim mozgom? Služi ti da istinu pretvaraš u laž, dobročinstvo u zločin i još ti narod koji se pod tobom prozlio veruje kao retko časnom čoveku. Mučite i proganjate u ime naroda koji mrzite!

- OSVALD PEJPUS: Da nema naroda ne bi bilo ni mene.

- HAL REMIJUS: Gubite se iz ove zemlje!

- OSVALD PEJPUS: Vidi ga, stvarno patriota! Atentator sa motivom! Nije nego. Nema svetih ideala Hale, samo glad postoji i ništa osim nje.

- HAL REMIJUS: A narod? Mislite da će on mirno podneti sve što mu spremate?

- OSVALD PEJPUS: U primitivnim mozgovima tih androgenih majmuna stoji da su gladni danas, ali ne i da su juče bili gladni, i da će, po svemu sudeći, i sutra biti gladni, a šta je bilo pre godinu dana, deset, to se niko živi ne seća.

- HAL REMIJUS: Neko će se već setiti.

- OSVALD PEJPUS: Ko? Novinari koji pišu članke za jednokartnu upotrebu. Narod je u suštini miran, gunđa, ali trpi, ne vide svog Mesiju, zaklonjenog našim Mesijom, a naš Mesija se skriva samo tankim velom nazovi-demokratije i to mu je dovoljno. Shvatate li lepotu sistema? Mnogo se laje, a ništa se ne menja.

- HAL REMIJUS: Video sam tu vašu krvavu demokratiju na ulicama, po zatvorima. Ne možete nam ništa, ne možete ništa ljudima kao što je Artoris!

- OSVALD PEJPUS: On je ušao u legendu zato što je pred mojim egzekutorima rascepio košulju na mestu gde je srce i naredio da tu pucaju. Samo nedostaje jedna činjenica. Stari Artoris je cinkario svoje kolege za bednu nadoknadu i sad, kad je na njega došao red, izigrava, junači iz istog razloga iz kog ste vi pucali u predsednika. Da ga zapamte buduća pokolenja kao humanistu i borca za slobodu. Sve je to taština i ništa osim nje.

- HAL REMIJUS: Streljajte me već jednom i završite sa tim.

- OSVALD PEJPUS: Tako mlad čovek a žuri se u smrt. C-c-c-c-c! Priznajte, vi me smatrate za zlu ali zanimljivu ličnost. Elegantnog princa tame!

- HAL REMIJUS: Hvalite me usta kad drugi neće!

- OSVALD PEJPUS: Vi nemate roditelje? Jel' tako? Ni rodbinu nemate? Tačno? Vi ste, kako se ono kaže, nahoče, dete ljubavi, kopile... Da, to je reč, kopile! Toliko ste se borili za život više od ostalih. Zar vam nije teško da poginete? Jeftino, prilično jeftino! Izbegavate konverzaciju sa mnom ne bi li me namučili! Jadna mi kazna! Zašto ste izveli napad?

- HAL REMIJUS: Jeste li vi rekli da sam ubio Vardu?

- OSVALD PEJPUS: Nisam rekao ni da ste ga ubili, ni da ga niste ubili, kažem samo da ste ga napali.

- HAL REMIJUS: Tada mi je to izgledalo kao dobra ideja.

- OSVALD PEJPUS: Više nije.

- HAL REMIJUS: Sad, dok vas gledam takvog, shvatam da to nije bila dobra već fantastična ideja. Presto vam se ljulja i vi to dobro znate. Glumatate velikog vođu.

- OSVALD PEJPUS: Kakav vođa, kakav presto? Ne sedim ja ni na kakvom prestolu. Ja samo služim narodu Latalije.

- HAL REMIJUS: Oborio sam vrh! Ostatak piramide će krenuti za njim pravo u prašinu gde joj je i mesto.

- OSVALD PEJPUS: Zaboravili ste na sistem, gospodine Remijus, sistem!

- HAL REMIJUS: Diktatura.

- OSVALD PEJPUS: Demokratija i nije za naš narod, jer da jeste, ne bi ga ovoliko mimoilazila. Demokratija je za flegmatične i preduzimljive narode, a ne za plemena divljaka u ovoj našoj i od boga zaboravljenoj Hiperboreji. Takvom narodu treba običan čovek, priprost, nemilosrdan ali pravedan... Čeka me dug rat s Kučlatima, čeka me potpisivanje primirja, čeka me obnova i izgradnja jer će posle krvavog haosa svaki dan ličiti na oporavak i biti bolji od onog prethodnog. Ljudi su nerazumni - moraju prvo malo da ginu da bi uživali u miru!

- HAL REMIJUS: Pucao sam u pogrešnog čoveka.

- OSVALD PEJPUS: Što se mene tiče, možda ste pucali i u pravog. Pa ni vi sami ne znate šta je istina! Zašto ste ovde? Zbog pokušaja ubistva, ubistva, ili jednostavno, loše odrađenog posla? I šta bi, na kraju krajeva, zaključio narod kad bi video svog zemljaka na sudu? Da svako može da puca na predsednika, i onog posle njega, i sledećeg, i onog tamo...Treba da postoji određeni red.

- HAL REMIJUS: Red, rad i disciplina.

- OSVALD PEJPUS: Surov zakon, al' je zakon. Mala nacija može opstati samo ako je pročišćena.

- HAL REMIJUS: Tvoje reči zaudaraju na holokaust.

- OSVALD PEJPUS: Kakav holokaust! Ja sam od dva miliona ubio jedva nekoliko stotina. Toliko ih svake godine pogine u automobilskim nesrećama. Sam Bog zna koliko ljudi bezrazložno živi. Uostalom, svi ti likovi sa crne liste su irelevantne ličnosti.

- HAL REMIJUS: Pa zašto su onda ubijeni?

- OSVALD PEJPUS: Bili su dovoljno relevantni za života da ih neko ubije. To je bio njihov najveći uspeh. Da si samo mogao videti te sinove i kćeri slobode kako plaču, peze za milost i otkucavaju članove najbliže rodbine, i ja sam pun gađenja, potpisivao smrtne presude. Niko od njih nije bio čovek, niko nije imao vere. Poklekli su jer su bili običan svet! Pogledaj samo sebe!

- HAL REMIJUS: Šta?

- OSVALD PEJPUS: Ni ti nisi bolji. Ustvari, ne znam ni kakav si... sine. Tipičan primer sigurno nisi. Iza tebe ne stoji niko, ispred tebe nema nikoga. Tvoj motiv je jasan kao dan. Više nemaš šta da izgubiš!

- HAL REMIJUS: Ima nas na hiljade! Gotovi ste, znam!

- OSVALD PEJPUS: Kako sam onda ja saznao samo za jednog?

- HAL REMIJUS: Ne boj se. Čuće se o njima. Lepota svega je, da te citiram, što ste nas vi i stvorili i stvaraćete nas svakog dana svoje proklete vladavine, dok potpuno ne iščeznete!

(OSVALD skoči i udari HALU šamar)

- OSVALD PEJPUS: Neću da vam dam vlast! Vi nas potirete kao ljude, vi, mladi i čedni, pametni i lepi! Uzdanice ove zemlje, "naša mladost"! Hoćete sad i hoćete sve! Nema toga! Hiljadu godina smo na grbači vukli Tevtonce, Tatare i Ruse, šta ako za bolje i nismo?

- HAL REMIJUS: Kako o ljudima i ljudskosti može da govori neko ko nikoga ne voli?

- OSVALD PEJPUS: Voleo sam mnoge žene. I na tom sam polju odavno prebacio normu, za razliku od Vas, buntovniče. Možda je što se vas tiče, Frojd i bio u pravu.

- HAL REMIJUS: Čuo sam da je moć snažan afrodizjak, ali nisam znao da pomaže matorim prdonjama kao što si ti!

- OSVALD PEJPUS: Prekini! Ti baš želiš da te stavim na muke?

- HAL REMIJUS: Ne, ali s obzirom kako razgovaramo, nemam ništa protiv! Ti si stoprocenti zločinac, eto šta si!

- OSVALD PEJPUS: Jesam, ali barem nisam lažni puritanac koji osuđuje zločin u ime države, a kad ubjie legalno i legitimno izabranog šefa države onda je to u redu! Pacifisti bi vas streljali zbog ovoga! Ko zna, da ste bili pametni, mogli ste da se strpite, organizujete neki pokret, stranku, koaliciju i pobedite na izborima legalno, bez ijednog metka.

- HAL REMIJUS: S krvlju smo došli na vlast i bez krvi ne silazimo!

- OSVALD PEJPUS: Šekspir je kriv! "Krvav ti je početak vladavine, krvav će ti i kraj biti!"

- HAL REMIJUS: Voleo bih da dočekam dan kada će se saznati za sva tvoja nedela.

- OSVALD PEJPUS: Čista fikcija! Ja nisam Obrajen, a vi niste Vinston Smit, a ova drama koju igramo sigurno nije Orvelova "1984". Mi jednostavno vladamo, i to je to!

- HAL REMIJUS: Vaša vlast je zločin i to savršen. Svi znaju ko je ubica ali niko ne sme da javi policiji, jer ubica vodi policiju.

- OSVALD PEJPUS: Ne, to je dvostruki prestup slabog naroda koji ćuti u strahu za sopstvenu guzicu i pritom muči samog sebe, kao i vas humanista, demokrata i vernika jer činite isto što i ja samo to sebi ne smete da priznate. Mi smo zveri, i vi i ja. Pitanje je samo koja je zver jača.

- HAL REMIJUS: A gde ti je SIN, Osvalde!!!!

TREĆA SCENA

(PEJPUS i REMIJUS se gledaju netremice)

HAL REMIJUS: Da li si ga udavio, streljao, otrovao, isekao na komade, mučio elektroškovima... Šta je, sad te boli, sad pokazuješ osećanja. Nije te bolelo kada si mi zatirao prijatelje, nije bolelo kad sam polulud zurio u prazno, i molio da umru što bezbolnijom smrću? Nije te zanimalo kada sam sebe proglasio krivim za njihovu smrt. Da li znaš kako mi je tada bilo? Ne znaš i ne zanima te, ali mene kao čoveka koji će uskoro nestati... duguješ mi to!!!

- OSVALD PEJPUS: Ja tebi, osim olova, ne dugujem ništa!

- HAL REMIJUS: Duguješ, duguješ mi jedine trenutke iskrenosti u životu.

- OSVALD PEJPUS: I da ti kažem istinu šta ti imaš od toga?

- HAL REMIJUS: Saznanje o tebi, saznanje o tome ima li ičeg ljudskog u tebi.

- OSVALD PEJPUS: Ubiću te, znaš!

- HAL REMIJUS: To je tvoj problem, a ne moj. Moje saznanje je tvoja ispovest.

- OSVALD PEJPUS: Kad sam iz KGB-a prešao u bezbednost Latalije svi su me gledali sumnjičavo. Trebao im je stručnjak, ali ne sa reputacijom Sovjetskog likvidatora. Svi ti novopečeni nacionalisti, bivši pozornici i vatrogasci, vodili su poslove krajnje brljavo i mastiljarski, ali nisu služili Sovjete. Ipak postao sam jedan od glavnih šefova, iako

pod stalnom prismotrom Unutrašnje Kontrole. Jednom KGB, uvek KGB, govorili su! Ustvari, ko nije služio Rusima! I tako, počeo sam sa novim poslom, i svakim danom milimetar po milimetar osvajao deo njihovog poverenja, tako da sam uskoro kući odnosio strogo poverljiva dokumenta. Ali, uporedo sa mojim napretkom u službi počele su da cure informacije. Larson, jedan od visokih šefova, likvidiran je zbog pogrešne dostave. Posle je, naravno, sahranjen uz najveće državne počasti. Informacije su nastavile da cure. Jedne noći sam se povukao na spavanje, ostavivši dokumenta na stolu u radnoj sobi. Negde oko ponoći začuh korake pored vrata. Ustao sam. Iz moje radne sobe dopiralo je titranje slabog, škiljavog svetla. Prišao sam. Moj sin PER je fotografisao dokumenta. Bez ikakvog razmišljanja, pozvao sam Parvijusa, jednog od mojih najboljih ljudi. Stigli su za deset minuta. Uhvatili Pera i dali mu natrijum-pentatol.

- HAL REMIJUS: Serum istine?

- OSVALD PEJPUS: Da. Sve je priznao. Radio je za Ruse, "kao tata nekad", rekao je. Moj sin nije ni u šta verovao. Možda je to bila i osveta ocu. Nije znao taj za osećanja. Seti se Hale šta sam ti rekao, glad, samo glad! A zašto? Taj serum je strašan: kad istina poteče ne možeš je zaustaviti. Kad me je ugledao onako omamljen, pljunuo me je. Rekao je da sam nikakav otac, da sam profesionalni ubica, da sam mu majku u grob oterao, a nisam... Pored mene su imali sve. On je izdao zemlju, baraba!

- HAL REMIJUS: Ti mu više prebacuješ što je izdao tebe?

- OSVALD PEJPUS: I mene i zemlju. I on je kao i ti negirao nas. Sanjate o tome da pomremo pa da sve pređe u vaše ruke. To je vaš vrli novi svet! Da li ti znaš šta sam ja uradio? Ne znaš jer sigurno misliš da sam žrtvovao sina zarad službe. Počinio sam eutanaziju, spas'o ga muka, eto šta! Bio je mlad, tvojih godina, čak je i... Zato sam rekao ljudima da to izvedu što bezbolnije. Dali su mu cijanid i za deset sekundi sve je bilo gotovo. Posle su udesili da izgleda kao saobraćajka.

- HAL REMIJUS: Kako si zataškao priču?

- OSVALD PEJPUS: Nisam, Jerolim Bak, tadašnji šef službe, je baš u to vreme skovao plan za prevrat, i ja sam to na vreme saznao, obavestio Vardu, i Bak je tiho likvidiran.

- HAL REMIJUS: Uz najveće državne počasti.

- OSVALD PEJPUS: Nedelju dana kasnije postavljen sam na njegovo mesto.

- HAL REMIJUS: Tako to biva: ne možeš biti odan porodici i narodu istovremeno.

- OSVALD PEJPUS: Ne zajebavaj se samnom.

- HAL REMIJUS: Ili šta, ubićeš me.

- OSVALD PEJPUS: Od kada je Per ubijen, ja više nisam čovek. Posle mi je bilo svejedno, pet, deset, stotinu, nije u meni bilo oklevanja, sažaljenja, ničega. Prošlo je već deset godina mog nepostojanja, a za mene se ne brinu ni Bog ni Đavo. To je najbolji dokaz da im nisam preterano zanimljiv. Vidiš zemlje su se menjale, režimi. Sovjeti, Latalija, šefovi tajne službe, čak sam i ženu brzo zaboravio i prežalio ali sin je bio tu. Per nije želeo ni da bude spašen ni da bude ostavljen, bio je izgubljen samom činjenicom da sam ja njegov otac. Dva života je trebalo da se ugase da bih ja to shvatio! To je jedini zločin koji priznajem! Znaš li šta si ti?

- HAL REMIJUS: Šta?

- OSVALD PEJPUS: Najtvrđi islednik koga sam ikada upoznao. Izvukao si mi priznanje bez trunke napora. Ti odlaziš sa mojom istinom, sa kime ja ostajem.

- HAL REMIJUS: Osvalde... reci...

- OSVALD PEJPUS: Nemoj sebi da pridaješ toliku važnost.

- HAL REMIJUS: Osvalde... reci mi...

- OSVALD PEJPUS: Da...

- HAL REMIJUS: Jesam li ja ubio Vardu?

- OSVALD PEJPUS: Možda...

- HAL REMIJUS: Prekidaš, tek tako...

- OSVALD PEJPUS: Sve je već rečeno, a tebe čeka put.

- HAL REMIJUS: Obećaj mi da ćeš reći istinu, jednom, bilo kada, bilo kome.

- OSVALD PEJPUS: Rauf Bukajev, kučlatski terorista, pogubljen je juče u zoru po kratkom postupku zbog akta izdaje, terorizma i ubistva predesdnika Varde.

- HAL REMIJUS: Obećaj da ćeš reći istinu.

- OSVALD PEJPUS: Kad dođe neko vaše vreme.

- HAL REMIJUS: Kad dođe neko bolje vreme.

(HAL odlazi, OSVALD ostaje da sedi u stolici. Ne gleda za HALOM, slomljen je. Mrak)

ČETVRTA SCENA

SUDIJA OFF: Osvalde Pejpuse, da li se osećate krivim što se kao šef Bezbednosti Republike Latalije, izdali naređenja za egzekuciju 545 građana...

- OSVALD PEJPUS: 546 časni sude... ne, ne osećam se krivim. Drugačije nije moglo.

(MRAK)

K R A J

Aleksandar Novaković
Beograd, 28.11.1998.

Drama je prvi put izvedena 13. marta 2001. u Narodnom pozorištu u Užicu,
u režiji Stefana Džeparoskog.
OSVALDA PEJPUSA je igrao prvak pozorišta Slobodan Ljubičić,
HALA REMIJUSA Vahidin Prelić.
Ovo je tekst predstave.
